

דברי תורה, חיזוק, שמחה וסיפורי צדיקים

צור עולמים חזק ימיני:
בכתבי חידושי ספר שני:
וסמכני מבין תעלומות:
בביאור ואלה שמות:
 פירוש הרע"ב

ואלה שמות בני ישראל - אע"פ
 שמנאן בחייהן בשמותן חזר ומנאן
 במיתתן להודיע חיבתן שנמשלו
 לכוכבים שמוציאן ומכניסן במספר
 ובשמותם שנא' (ישעי' מ') המוציא
 במספר צבאם לכולם בשם יקרא
 (שמ"ר): רש"י

ואלה שמות - חזר ומנאן לספר
 נפלאות הקב"ה שבשבעים נפש ירדו
 למצרים ובזמן מועט נעשו יותר
 מששים רבוא. חזקוני, בראשית
 פמ"ו פ"ח

ואלה שמות בני ישראל טעם אומרו
 ואלה בתוספת וא"ו ללמוד עליהם
 כי כולם צדיקים כאבותיהם, ואלה
 מוסיף על הראשונים מה ראשונים
 להם אברהם יצחק יעקב צדיקים
 עליונים כמעשה אבות עשו הבנים:
 אור החיים הק'

ויהי כל נפש. בהרבה מקומות מן
 הכתוב מצינו שמכנה גוף האדם
 נפש כענין שכתוב (ויקרא ד', ב')
 נפש כי תחטא, שביאורו על גוף
 האדם כי החטא איננו מצד הנפש,
 וכן בכאן הכוונה בנפש שהוא גוף,
 ועל כן אמר יוצאי ירך יעקב שבעים
 נפש ויוסף, עם יוסף שהיה במצרים,
 וידוע כי במצרים היה אך מפני
 שהגאולה העתידה תהיה בדמיון
 גאולת מצרים על כן ירמוז כי
 תחילת גלות ראשון היו שבעים
 נפש, ובסוף בגלות אחרון עתידיים
 לירש שבעים אומות, זהו שאמר
 ויוסף היה במצרים, הזכיר יוסף
 באחרונה לרמוז על משיח בן יוסף
 העתיד לבוא באחרונה לגאול את
 ישראל: רבנו בחיי

שבת אחים עושה טוב ומאיר
העיניים - ופעם שנזדמן שאינו טוב
 לו - על זה טוב הקיבוץ שיתדברו
 ביניהם, ועל ידי זה ממילא נעשה
 טוב, או שמדברים מן צדיקים ואנשי
 מעשה או מדברים קדושים משבתים
 ומימים טובים, גם זה מאיר העיניים:
 סדר היום להרה"ק הבית אהרן

עצה להינצל מאפיקורסות - הח' רבי
 מרדכי קאפיטקוויטשער ז"ל אומר
 בשם הרה"ק מאפטא ז"ע שקודם
 ימות המשיח ירד אפיקורסות בעולם.
 והראה הרה"ק מאפטא באצבע
 לאותו שישב לפניו ואמר: אפילו
 אנשים כערכו יתפשו למינות, וסיים
 כי העצה להינצל מזה הוא להתאסף
 יחד ולספר סיפורי מעשיות מצדיקים.
 (כתבי הרה"צ רבי מנשה הכהן רוזנפלד ז"ל):
 מטה אהרן - פינסק קארלין

כמו ששמעתי מרבתי, כי אילו
 נמצא מלאך אחד עומד במעמד
 עשרה מישראל ביחד אף שאינם
 מדברים בדברי תורה, תפול עליו
 אימתה ופחד בלי גבול ותכלית
 משכינתא דשריא עליהו עד שהיה
 מתבטל ממציאיותו לגמרי": לקוטי
 אמרים תניא באגרת הקדש סימן כ"ג

ותשלח את אמתה ותקחה. בשם
 הר"י מווארקי ז"ע מה שדרשו חז"ל
 (סוטה ד"ב ע"ב) עה"פ ותשלח
 אמתה הנאמר אצל בת פרעה
 שנשתרבה אמתה היינו זרועה אמות
 הרבה, הנה באמת קשה הנס שנעשה
 לה נס כדי שתקח את תיבת משה מן
 המים, אבל האיך עלתה על דעתה
 לשלוח זרועה למקום רחוק שאין יד
 האדם שולטת שם, ואמר דאם אדם
 חושק בדבר לעשותו אפי' הוא דבר
 רחוק ממנו, מחמת גודל החשקות
 בדבר זה נראה בעיניו שקרוב הוא
 אצלו והבן שהוא לימוד גדול, [וש"ב
 הרה"ג כו' מוהר"ר צבי יחזקאל שליט"א האבד"ק
 פלונסק כתב לי דבר זה בשם הרה"ק הר"ר בונם
 זצלה"ה ז"ע]: ספר שיח שרפי קודש

ויהי כל נפש. קרא לע' נפשות נפש
 אחד, לרמוז שהיה שלום ביניהם
 מתוך שלא היה בהם לשון הרע
 ודלטורין כאיש אחד שלבא לפומא
 לא גלי כך היה הדבר פקוד אצלם כל
 י"ב חודש, ואולי שגם מטעם זה
 נאמר יוצאי ירך יעקב, לומר לך מה
 ירך בסתר אף אצלם היה הדבר
 בסתר: כלי יקר

ויוסף הי' במצרים, פי' ועמד בצדקו.
 ויראה דהי' השבטים עוסקים בביתם
 בעבודת ה' כמאחז"ל [יומא כ"ח
 ע"ב] יעקב זקן ויושב בישיבה הי'
 ויוסף הי' מחזיקם ע"ד [משלי ג'] עץ
 חיים היא למחזיקים, והי' שלו גדול
 משלהם שהם שמרו תורה בביתם
 והוא תיקן מה שתיקן בהיותו
 מעורב בין עמים וזהו איש וביתו
 באו היינו בית אולפנא שלהם כמ"ש
 במקום אחר, אבל יוסף היה במצרים
 ולא בביתו עצור, ואפ"ה הי' צדיק
 א"כ הי' תיקון שלו יותר, ועד"ז
 פירשנו הפסוק [ישעי' נ"ו] אשרי
 אנוש יעשה זאת כלומר שומר
 התורה ולמדה כי זא"ת היינו תור"ה
 [ויק"ר כ"א ה'], ובן אדם יחזיק בה
 היינו מחזיקים ולהיות שמעלת
 המחזיק גדולה מהלומד ע"כ קרא
 לזה אנוש ולזה בן אדם שמעלתו
 יותר ממעלת אנוש, ואמר זה האנוש
 הוא שומר שבת מחללו כלומר אינו
 אלא שומר הקדושה מלהתחלל
 משא"כ המחזיק ההולך בשוקי ובראי
 לעסוק במו"מ הוא שומר ידו
 העלולה להריע והוא שומרה מכל
 רע והוא עדיף משומר שבת שהוא
 כבר מקודש, ואין להאריך. [תק"ס]:
 חתם סופר

ובני ישראל פרו וישרצו וירבו
ויעצמו במאוד מאוד. הר"ר העניך
 מאלכסנדר זצ"ל אמר בלה"ט בשם
 הה"ק הר"ר משה ליב מסאסוב ז"ע
 שבני ישראל הרגישו גדלות, ויעצמו
 האבען זיאי זיך גישטארקט [הם התחזקו
 עצמם] במאוד מאוד, במאוד מאוד הוי
 שפל רוח, והבן: ספר שיח שרפי קודש

על התורה ועל העבודה

לא תאספון לתת תבן לעם. (שמות ה' ז') אמר בשם זקיני הרה"ק ר' דוד מלעלוב ז"ע דלפי פשוטות המאמר היה ראוי לומר לא תוסיפון בול"ו, אך התורה הקדושה באה לרמז לנו כי ידוע שפרעה הניח להם יום אחד חירות משיעבוד העבודה, רק משרע"ה בחר להם יום השבת למנוחה, והיה דרכם ביום ההוא להתאסף ביחד למשה וזקני ישראל לשמוע תוכחת חיים ולהאמין באחדותו ומציאותו יתברך, ולאשר פרעה לגודל רשעתו אשר מחפצו לסורם למשמעתו ולעבוד את גלגולי מצרים ואחרי ראותו כי לא עלתה בידו ראה והבין שמחמת שהם נאספים יחד יוספיו דעת ביראת אלוקים, ועי"ז נכנע כח הסט"א בקרבם, לז"א לבל יתאספו עוד לתת תבן דעת ותבונה להם כנ"ל, וזהו הכוונה לא תוסיפון עם אל"ף מלשון אסיפה (כך איתא בספר רמתיים צופים בתוספת ביאור), והוסיף אדמו"ר זצוק"ל שרבי דוד"ל לעלובער היה אומר: פאר וואר [אמת בלשון פולין] אז ער וועט קומען אויף יענע וועלט איז ער זיכער אז משה רבינו וועט אים אנטקעגן גיין און אים זאגן אז דאס האט ער טאקע געמיינט מיטן אל"ף פון "לא תאספון": קדושת מרדכי

תכבד העבודה על האנשים ויעשו בה ואל ישעו בדברי שקר. שמעתי בשם רבינו הרבי מלובלין ז"ע דקשה דהו"ל למכתב לדברי שקר, ונראה לפרש דעיקר כוונת פרעה בגזירותיו הי' להשיחם מה', וכששמע שהישראל אומרים נלכה נזבחה לה' אמר כיון שמזכירים עוד ה' בפיהם לכך תכבד העבודה ואל ישעו בדברי שקר, פירוש שדברי שקר יהי' מתגבר עליהם עד שלא ישעו בהם כלל לה', אבל באמת צריך להתחזק בה' ולהאמין באמונה שלימה שבודאי יגאל אותנו כמו שגאל אותנו מארץ מצרים כן יהי' איה"ל לעתיד: ספר שיח שרפי קודש

וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי. (ב' א.) וברש"י "פרוש היה ממנה מפני גזרת פרעה וחזר ולקחה, וזהו וילך שהלך בעצת בתו שאמרה לו, גזרתך קשה משל פרעה, שפרעה גזר על הזכרים ואתה גם כן על הנקבות." וכתוצאה מהעצה הזאת נולד משה רבנו מושיעם של ישראל. כיוצא בזה מצינו בחזקיהו המלך, שלא רצה לישא אשה, כי ראה בנבואה שיוולד לו מנשה, בני דלא מעלי, עד שישעיהו הנביא אמר לו, בהדי כבשי דרחמנא למה לך, ושמע לעצתו ונשא אשה והוליד יאשיהו המלך, שנאמר עליו לא קם כמותו ואחריו לא יהי'. ומזה אפשר ללמוד על כל הענינים כיוצא בהם, שא"א לנתחם בשכל ורגש האנושי. כי לא כן דרכי הש"ת, האדם יראה רק לעינים, ואינו יכול לצפות למרחוק. אבל היודע נסתרות יודע מה שעתידי להיות ואנו צריכים לבטל רצוננו ודעתנו מפני רצונו. ספר חפץ חיים עה"ת

ובהגהות מעשי למלך (שם) - פעם הגיעה לאזני החפץ חיים שמועה לא טובה על אדות אחד מתלמידי ישיבתו אשר נכבדות ידובר בו, וכי הענין מתנהל בכבדות כי המדוברת מסרבת עדיין. חבריו בישיבה שחשבו כי זקנו המגודל הוא בעוכריו, ייעצוהו אפיא, שבשביל למצא חן בעיני המדוברת כדאי שיעביר שער זקנו בסם העשוי לכך, כמו שרגלים היו להשתמש בזה בישיבות אחרות. הזמין הח"ח את המדובר הלז לביתו, והתחיל לדבר אתו בעניני שידוכים. משל למה הדבר דומה לקטר של רכבת, שמחוברים אליו יותר ממאה קרונית טעונות משא המשרכים דרכם על הפסים מול הר גבוה. הקטר עובד במלוא הקיטור ומהלך אט לרוב משא העגלות הטעונות. הי' שם "פקח" אחד שרצה להחיש מהלך הרכבת והתחיל לדחוף בשתי ידיו את הקרון האחרון, בכונה לסייע למכונת הקיטור המושכת את כל העגלות... לגלגו עליו העומדים מסביבו "מה כחך גדול לעומת המכונה הענקית העובדת בכל כחה. כחך לעומתה הוא בבחינת כח היתוש מול כח השור". כן הוא הענין בשידוכים שאע"פ שמכריזים למעלה ארבעים יום קודם יצירת הולד, אעפ"כ קשה הענין בקריעת ים סוף, וכביכול בכבודו ובעצמו מזווג זיווגים, ופתאם מתגנבת מחשבה במוחו של אדם לעזור להש"ת בענין הנכבדות ע"י שיעביר שער זקנו בשביל למצוא חן בעיני המדוברת, ממש כמו ה"חכם" הזה שדחף בכל כחו לסייע לרכבת בת מאה הקרונות: ספר חפץ חיים על התורה

בלבת אש מתוך הסנה במד' אני ישנה כו'. כמ"ש כבר מזה כי הבורא ית' נגלה אליו מתוך החושך להודיעהו כי הגם שבנ"י שרוין בגלות מ"מ ההתלהבות נמצא בתוכם. רק שהוא נסתר. וז"ש הסנה בוער כו' מדוע לא יבער הסנה כי לפי רוב התלהבות הקדושה שנמצא אצל בני"י הוא דבר פלא ונפלא איך מתקיים החושך וההסתר. והוא יותר פלא ונוראות הבורא ית' מנוראות של הגאולה והבן. [ואפשר זה נרמז באמירת אנשי כנה"ג הן הן נוראותיו כו' כמ"ש]: ספר שפת אמת

וראך ושמח בלבו וגו'. איתא במדרש אם היה אהרן יודע שהש"ת יכתוב עליו וראך ושמח בלבו כו' היה יוצא נגדו בתופים ובמחולות, פירוש, לא שאהרן רצה שהתורה תשבח אותו, אלא אם היה יודע עד כמה ובאיזה מקום מגיע שמחתו שבלבו כי אז היה מכין את עצמו לשמחה זו בהתלהבות אדירה: ח"י הר"ם עה"ת

לא תאסיפון לתת תבן לעם. אמר האדמו"ר מסאכטשוב ז"ע כי בכל הגליות היה ישראל מפוזר ומפורד רק בגלות מצרים היו כולם במקום אחד בגושן ואמר נראה לי על שהיה קודם מתן תורה אם היה חלילה מפוזרים לא היה להם תקומה חס ושלוש אולם בשאר הגלותים שאחר מתן תורה התורה מאחד ומאגד אותם אולם במצרים הי' מוכרחים לאסוף עצמם ביחד וזה היה כקוץ בעיני פרעה כאשר אמר הגה"ק ר' דוד לעלווער מה שאמר פרעה לא תאסיפון נכתב באלף והפירוש לשון אסיפה ואסיפה הזאת לא היה יפה בעיני פרעה כי ידע שהיא לרעתו אולם אחר כך נאמר ויפץ העם כי אז אחר שנתבשר להם הגאולה והיה ברור להם שיגאלו היה כמו שהיה גאולים כבר ולא הזיק להם הנפיצה ע"כ: ספר שיח שרפי קודש

יוצא לאור ע"י מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
A project of Cong. Tiferes Zvi - chizuk620@gmail.com
לקבל גליון, בלה"ק ובענגליש "באר היטב", ושיעורים באידיש או ענגליש, וכן להקדיש גליון לזכות, לרפ"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י באלפי מקומות בעולם קע"ה כ"י, נא להתקשר להנ"ל, ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג
Contact us to dedicate etc. received by thousands globally in Loshon Hakodesh & English, worldwide & send in your friend's addresses to receive a.s.a.p. #849

לזכר עולם יהי' צדיק - הרה"ק ר' משה מרדכי זצוק"ל מ'לעלוב
כ"ד טבת תשמ"ז - זיעוכ"א
לימוד אור החיים הק' בחבורה ליל ששי 8:30pm
לקבל דברי תורה "באר היטב", בענגליש או שיעור באידיש [בערך 25 מינוט], נא להודיענו
בס"ד יצא לאור מחדש ספרי "אוסף הגליונות על התורה ועל העבודה" ד' חלקים, [שנת תשס"ט, תש"ע, תשע"ה, תשע"ח], וספר "באר היטב" מכמה שנים
בס"ד יצא לאור מחדש ספר "דברי תורה באר היטב תש"פ ושנים קדומים"
The new Sefer "Divrei Torah Baer Heitev 5780 and Previous Years" [in English] is now in print -
Just released!